

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ PROFESINĖS ETIKOS TARYBOS
SPRENDIMAS Nr. 2020/8
2020-12-11, Vilnius

Lietuvos architektų rūmų (toliau – **Rūmai**) Profesinės etikos taryba (toliau – **PET**) išnagrinėjo Antano Dagelio (toliau – **Pareiškėjas**) skundą dėl architektų Tumo Mazūro, Artūro Asausko ir Gintauto Pamerneckio (toliau kartu vadinami **Atsakovais**, o kiekvienas atskirai **Atsakovu**) galimai padarytų profesinės etikos pažeidimų (toliau – **Skundas**).

Skundas išnagrinėtas ir sprendimas priimtas 2020-12-11 vykusio PET posėdžio metu. Nagrinėjant Skundą ir priimant sprendimą dalyvavo PET nariai Darius Juškevičius, Vaida Cromley, Andrius Bakšys ir Donatas Laucius. Posėdžio pirmininkas – PET pirmininkas Darius Juškevičius, posėdžio sekretorė – Rūmų teisininkė Monika Kuodė. PET posėdyje paaiškinimus žodžiu teikė Pareiškėjas, Atsakovai ir Tauras Paulauskas.

PET nariai Kęstutis Lupeikis, Dainius Čepurna ir Aleksandras Gvildys nuo Skundo svarstymo ir balsavimo nusišalino.

I. Pareiškėjo skundo ir paaiškinimų esmė

Rūmai 2020-01-03 gavo Pareiškėjo raštą, kuriuo Pareiškėjas kreipėsi dėl Atsakovų profesinės etikos (toliau – **Skundas**). **Skunde dėl Atsakovų profesinės etikos Pareiškėjas nurodė:**

1. Pareiškėjas apskundė 2019-04-10 PET sprendimą Nr. 2019/05 (toliau – **Sprendimas**). Paaiškino, kad Sprendimas priimtas pažeidus reikalavimą nusišalinti nuo svarstymo suinteresuotiems (šališkiems) asmenims, nes Pareiškėjo manymu PET nariai – Atsakovai – nenušalindami nuo Sprendimo priėmimo pažeidė Europos architektūros paslaugų teikėjų etikos kodekso (toliau – **Etikos kodeksas**) 2 principo („Įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.3 bei 4 principo („Įsipareigojimai profesijai“) 4.1 bei 4.11 taikymo atvejus.
2. Paaiškino, kad Skunde nurodytų Etikos kodekso taikymo atvejų pažeidimai pasireiškė tuo, kad Atsakovai Sprendimo priėmimo metu buvo tampriais, glaudžiais ir nepaneigiamais ryšiais susiję su bendrovėmis, kurios dalyvavo Teismų rūmų Vilniuje projekto (toliau – **Projektas**) ar kituose konkursuose kartu su Pareiškėjo įmone ir juos pralaimėjo. Paaiškino, kad Atsakovas T. Mazūras – UAB „Unitectus“ ir UAB „Jungtinės architektų dirbtuvės“ akcininkas ir PET narys, o UAB „Unitectus“ dalyvavo tiek Projekto tiek Lietuvos Banko naujos būstinės projektavimo konkurse. Dėl Atsakovo G. Pamerneckio paaiškino, kad jis yra Vilniaus regioninės architektūros tarybos (toliau – **VRAT**) nario brolis, kuris yra ir UAB „Jungtinės architektų dirbtuvės“ akcininkas bei Rūmų architektų profesinio atestavimo komisijos narys. Dėl Atsakovo A. Asausko paaiškino, kad jis yra UAB „Vilniaus architektūros studija“, UAB „Jungtinės architektų dirbtuvės“ akcininkas, Rūmų tarybos ir PET narys, o UAB „Vilniaus architektūros studija“ dalyvavo Projekto konkurse.
3. Paaiškino, kad Atsakovams dalyvaujant Sprendimo priėmime negalėjo būti užtikrinamas Sprendimo priėmimo objektyvumas ir nešališkumas. Atkreipė dėmesį, kad kitas suinteresuotas asmuo T. Paulauskas, kuris Sprendimo priėmimo metu buvo UAB „Unitectus“ ir UAB „Jungtinės architektų dirbtuvės“ akcininkas nuo Sprendimo priėmimo svarstymo (balsavimo) nusišalino.
4. Paaiškino, kad tokiu būdu Atsakovai nevengė su jų profesiniais įsipareigojimais nesuderinamos situacijos, kuri sukėlė abejones dėl jų nepriklausomumo, nešališkumo ar sąžiningumo, be to, tokiu būdu jie galimai siekė gauti naudos savo profesinei veiklai, priimdami Sprendimą neišlikdami nepriklausomi, nešališki, dori, garbingi, sąžiningi ir taip galimai nesąžiningai diskredituodami Pareiškėją.
5. Prašė ištirti ir įvertinti, ar PET nariai (Atsakovai), nenušalindami nuo Sprendimo priėmimo, nepažeidė Etikos kodekso 2 principo („Įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.3 bei 4 principo („Įsipareigojimai profesijai“) 4.1 bei 4.11 taikymo atvejų.

2020-12-11 PET posėdžio metu Pareiškėjo teikti paaiškinimai:

6. Pareiškėjas sutiko paaiškinimus teikti dalyvaujant Atsakovams. PET pirmininkui pasiteiravus, pretenzijų dėl PET narių nešališkumo neturėjo. Pažymėjo, kad Rūmai yra jauna organizacija ir savo sprendimais formuoja

praktiką, paaiškino, kad tokia ir buvo Skundo esmė – atitinkamos praktikos formavimas, kad tais atvejais, kai su kolegomis kartu dalyvaujama tuose pačiuose konkursuose, vėliau nagrinėjant tame pačiame konkurse dalyvavusio kolegos etiką tai turėtų būti pagrindas nusišalinti. Paaiškino, kad Atsakovų įmonės, kurių akcininkais jie yra, ar su kuriais jie yra susiję asmenys, dalyvavo tame pačiame konkurse, t. y. konkuravo dėl to paties objekto užsakymo. Paaiškino, kad jo manymu dėl šio klausimo PET turėtų pasisakyti ir taip formuoti praktiką ateities elgesio standartams. Atkreipė dėmesį, kad akcijų turėjimas sukuria jų turėtojų finansinę naudą. Pats nuo tokių klausimų svarstymo, jei būtų svarstomi tų įmonių, su kuriomis nuolat yra konkurenciniame lauke, atstovai, nusišalintų, kad nekiltų abejonių dėl nešališkumo. Paaiškino, kad dėl PET narių nešališkumo kreipėsi tik po to, kai PET priėmė Sprendimą, nes Sprendimas buvo parengtas ne pagal tą skundą, kurio pagrindu jo profesinės etikos klausimas buvo svarstomas. Pagal PET veiklos nuostatus PET sprendimą turi priimti vadovaudamasi pareiškėjo pareiškimu. Kadangi šiuo atveju nuo pareiškėjo pareiškimo buvo nukrypta, tai parodė akivaizdų šališkumą. Pažymėjo, kad tas skundas, pagal kurį buvo svarstoma jo profesinė etika, nebuvo susijęs su Projektu ir susijusiais klausimais. Nors skundas buvo visiškai kitu pagrindu, pats PET susiformavo naujus klausimus savo nuožiūra, kas prieštarauja PET veiklos nuostatoms ir tuo pagrindu priėmė Sprendimą. PET, nagrinėdama Pareiškėjo profesinę etiką, savo posėdžio metu pradėjo klausinėti apie Projekto pristatymo VRAT aplinkybes, t. y. pati posėdžio metu išplėtė skundą, todėl ir kilo abejonių dėl PET narių nešališkumo. Tam ir yra nusišalinimo institutas, kad tokių abejonių nekiltų.

7. Paaiškino, kad Projektą rengė veikdami kaip jungtinės veiklos partneriai su kita bendrove, kuri buvo pagrindiniu partneriu ir kuri teikė Projektą ekspertizei, teikė prašymą IS „Infostatyba“. Todėl galių paveikti ar sustabdyti proceso eigą neturėjo. Apie tai, kad Projektą ketinama svarstyti VRAT sužinojo iš vieno VRAT nario telefonu, tačiau kai kreipėsi į Rūmus dėl informacijos pateikimo, jos negavo, atitinkamai kilo abejonių dėl VRAT narių šališkumo. Tuomet surašė argumentus, kodėl jų manymu konkurentai neturėtų nagrinėti kitų konkurentų darbų ir pateikė šiuos argumentus asmeniškai tik VRAT pirmininkui, kuris medžiagą išplatino visam VRAT atvirai, nepaisydamas konfidencialumo žymų. Paaiškino, kad jo manymu pirmininko pareiga buvo diskretiškai ir konfidencialiai pasikalbėti su kiekvienu nariu atskirai, o ne išplatinti visiems nariams visą informaciją. Todėl mano, kad nekorektiškai pasielgė VRAT pirmininkas. Pažymėjo, kad rengiant Projektą nebuvo nei projekto, nei projekto dalies vadovu. Visa ginčo esmė buvo susijusi su tuo, kad Rūmai neigiamai sureagavo į kelis paprastus užklausimus, nes tuometinis VRAT pirmininkas ir tuometinė Rūmų pirmininkė slėpė informaciją ir tai sukėlė Rūmų nario, Pareiškėjo, pasipiktinimą. Jam buvo nesuprantama, kodėl negali būti pateikiama informacija, kuri privalo būti pateikiama. Be to, teismo posėdžio metu VRAT posėdžio garso įrašė išgirdo VRAT narių pasisakymus dėl nenusišalinimo.
8. Prašė PET nagrinėjant šį Skundą pasisakyti, ar jei dalyvaujama tuose pačiuose konkursuose, savo savivaldoje turėtume nusišalinti svarstant vieni kitų klausimus, ypač jei klausimas susijęs su tuo pačiu objektu, ar neturėtume. Pažymėjo, kad Rūmų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose (Statute, nuostatuose) reglamentavimas yra pakankamai abstraktus, todėl aktualūs precedentai, o kiekvienas PET sprendimas formuoja elgesio pavyzdį ateities situacijoms. Pažymėjo, kad Rūmai vietoje edukacinio įspėjimo taiko tokias priemones kaip atestato galiojimo sustabdymas. Paaiškino, kad domėjosi, kaip užsienyje valdomos galimo interesų konfliktų situacijos. Paaiškino, kad niekas iš jo atstovaujamos įmonės ar iš kitų didžiųjų įmonių taip pat ir pats Pareiškėjas nedalyvavo savivaldos rinkimuose, nes mato ir supranta galimus interesų konfliktus.
9. Konkurse nebuvo vien kainos pasiūlymas, tai tikrai nebuvo mažiausios kainos konkursas. Dėl Sprendimo yra kreipęsis į teismą, šiuo metu klausimas yra nagrinėjamas apeliacinės instancijos teisme.
10. Paaiškino, kad supranta, jog UAB „Jungtinės architektų dirbtuvės“ jau apie 5-6 metus buvo tik įmone, kuri valdo turtą, o ne projektavimo įmone. Kėlė klausimą dėl UAB „Jungtinės architektų dirbtuvės“ likvidavimo priežasčių. Pažymėjo, kad Rūmų rinkimų anketose UAB „Unitectus“ atstovai savo pagrindine darbovieta buvo nurodę UAB „Jungtinės architektų dirbtuvės“.
11. Pažymėjo, kad tie, kurie buvo VRAT nariais turėjo žinoti, kokios įmonės dalyvavo Projekto konkurse.

II. Atsakovų paaiškinimų esmė

2020-12-10 Atsakovas G. Pamerneckis pateikė paaiškinimus raštu, kuriuose paaiškino:

1. Paaiškino, kad su Skundu nesutinka, nes jo nusišalinimui nebuvo jokių pagrindų.
2. Paaiškino, kad 2019-04-10 PET posėdžio metu buvo svarstomas tik Pareiškėjo veiksmų atitikimas Etikos kodekso 2.1, 4.1, 4.3 ir 4.11 punktam, t. y. jo galimi profesinės etikos pažeidimai, o ne Projekto ar kitų konkursų vertinimo klausimai.
3. Paaiškino, kad Projekto konkurse UAB „Jungtinės architektų dirbtuvės“ nedalyvavo, be to, PET 2019-04-10 posėdžio metu nebuvo svarstomas Projekto VRAT 2018-11 išvados, rekomendacijos bei išvadoje nagrinėtos aplinkybės. Buvo svarstomi tik Pareiškėjo veiksmai iki VRAT posėdžio. Paaiškino, kad jo brolis yra tik vienas VRAT narių, kurio balsas nebuvo lemiamas. Pažymėjo, kad tai, jog balsuojant dėl Sprendimo nusišalino kiti PET nariai negali turėti įtakos jo apsisprendimui dalyvauti ir balsuoti PET posėdyje, nes kiekvienas PET narys sprendimą dėl nusišalinimo priima individualiai ir tai negali būti naudojama prieš kitą narį.
4. Atkreipė dėmesį į Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką dėl teisėjo nešališkumo prezumpcijos („Daroma prielaida, kad asmeniškai teisėjas yra nešališkas, kol neįrodyta priešingai). Paaiškino, kad jo manymu, atsižvelgiant į teisės praktikoje taikomą nešališkumo prezumpcijos principą ir išdėstytas aplinkybes akivaizdu, jog jis nepadarė jokių veiksmų ir nėra jokių aplinkybių, kurios patvirtintų, kad pažeidė pareigą būti nešališku.

2020-12-11 PET posėdžio metu Atsakovai paaiškino, kad:

5. Atsakovai sutiko paaiškinimus teikti dalyvaujant Pareiškėjui, pretenzijų dėl PET narių nešališkumo neturėjo.
6. Atsakovas G. Pamerneckis palaikė savo raštu išdėstytus argumentus. Pažymėjo, kad neatliko jokių veiksmų ir nėra jokių aplinkybių, kurios patvirtintų, kad jis pažeidė pareigą nusišalinti. Paaiškino, kad brolis nebūtinai turi žinoti apie kito brolio veiklą (kokuose konkursuose dalyvauja ir pan.).
7. Atsakovas T. Mazūras paaiškino, kad jo manymu Skunde nurodyti galimai pažeisti Etikos kodekso reikalavimai taikytini profesinei veiklai. Pažymėjo, kad vykdydamas PET nario veiklą nevykdė profesinės veiklos, nes iš to neužsidirba pragyvenimui, o Rūmai pagal Rūmų įstatymą ir statutą yra organizacija, savanoriškumo pagrindu vienijanti diplomuotus architektus fizinius asmenius. Todėl taikyti Etikos kodeksą PET nariams nėra etiškai teisinga. Atkreipė dėmesį į PET veiklos nuostatų 15 p. numatytus PET narių nusišalinimo pagrindus. Pažymėjo, kad su Pareiškėju nėra susijęs nei giminytės nei verslo ryšiais. Dėl interesų konflikto paaiškino, kad jis dirba UAB „Unitectus“ ir užsidirba pragyvenimui šioje įmonėje nuo 2009 m. Su UAB „Jungtinės architektų dirbtuvės“ nuo 2010 m. neturi jokių finansinių reikalų. Paaiškino, kad UAB „Unitectus“ dirba 20 žmonių, iš kurių 6 žmonės yra projektų vadovai. Kiekvienas iš projektų vadovų turi atskiras „gamybines linijas“ ir kiekvienas projekto vadovas turi net ir savo žmonių grupę ir juos sieja tik bendri padedantys projektus įgyvendinti darbuotojai. Paaiškino, kad jis nedalyvavo nei Lietuvos banko nei Projekto konkursuose. Paaiškino, kad įmonės, skelbdamos konkursus, nustato kvalifikacinius reikalavimus, pavyzdžiui, turėti tam tikrą finansinę apyvartą, tam tikrą žmonių skaičių, būti projektavus tam tikrus objektus. Kadangi nėra daug įmonių, atitinkančių keliamus kvalifikacinius reikalavimus, skirtinguose konkursuose dažniausiai dalyvauja tos pačios įmonės. Paaiškino, kad buvo ne vienas konkursas, kuriame dalyvavo tiek Pareiškėjo atstovaujama įmonė tiek UAB „Unitectus“ ir tuos konkursus laimėjo UAB „Unitectus“ ir pan. Paaiškino, kad visa istorija prasidėjo nuo to, kad 2018 m. Pareiškėjo atstovaujama įmonė apskundė kitą atestuotą architektą dėl netinkamų pasisakymų apie jų rengtą Projektą internete. Taip pat buvo skundas prieš kitą architektę dėl jos pasisakymų dėl Pareiškėjo atstovaujamos įmonės rengtų projektų. PET, išnagrinėjusi skundą pripažino, kad Pareiškėjo apskūstas atestuotas architektas nepažeidė profesinės etikos, o minėtas asmuo pateikė skundą prieš Pareiškėją. Abu šie klausimai yra susiję su šiuo metu PET nagrinėjamu klausimu. Tuo laikotarpiu Pareiškėjas neturėjo jokių pretenzijų komisijos sudėčiai, kurias Pareiškėjas pradėjo reikšti tik 2020 m. Dėl Etikos kodekso 4.11 taikymo atvejo paaiškino, kad PET nagrinėjant Pareiškėjo profesinės etikos klausimą buvo nagrinėjamas tik Pareiškėjo elgesys, bet visiškai nebuvo svarstomas ir nebuvo pasisakyta dėl Projekto. Paaiškino, kad jo nuomone Pareiškėjas, kreipdamasis dėl dalies PET narių nušalinimo siekė sukelti chaosą, kad Rūmų organas negalėtų veikti. Paprašė paties T. Paulausko pakomentuoti, kodėl jis nusišalino nuo PET sprendimo dėl Pareiškėjo profesinės etikos. Atkreipė dėmesį, kad didžioji dauguma Pareiškėjo raštų buvo pateikiami per advokatą, be to, PET nagrinėjo atestuoto architekto – Pareiškėjo – elgesį. Pažymėjo, kad skundus dėl VRAT narių teikė Pareiškėjas, dėl to jo profesinė etika ir buvo svarstoma. Pareiškėjas painioja

įmones su konkrečiais atestuotais architektais. Tiek Etikos kodeksas tiek Rūmų statutus reglamentuoja ne įmonių, o būtent atestuotų architektų, fizinių asmenų, veiklą. Pažymėjo, kad jis būdamas PET nariu visiškai negali įtakoti nei konkurso baigties nei konkurso eigos nei su tuo susijusio sprendimo. PET pati nieko neinicijuoja. Pažymėjo, kad projekto konkursai buvo du, pirmasis buvo nutrauktas, o antrasis buvo kainos apklausa.

8. Atsakovas A. Asauskas paaiškino, kad palaiko T. Mazūro išdėstytus argumentus. Pažymėjo, kad nesupranta, kokia nauda galėtų būti PET nariui priimant sprendimą PET, jei jis turi akcijų juridiniame asmenyje. Paaiškino, kad UAB „Vilniaus architektūros studija“ turi mažą dalį akcijų ir kaip akcininkai klausimus sprendžia tik kartą į metus, atskirų projektų neaptarinėja. Paaiškino, kad šioje bendrovėje yra daug projektų vadovų, o Pareiškėjo minimo Projekto konkurse dalyvavo kitas projekto vadovas, o minėtas konkursas buvo tik kainos užklausa, bet ne projektavimo. Tokių konkursų per metus įmonė atlieka daug, įmonėje dirba 50 darbuotojų, jis nežino visų kitų parengiamų projektų. UAB „Jungtinės architektų dirbtuvės“ turėjo daug akcininkų ir buvo susijęs tik su nuoma. Paaiškino, kad kreipiantis dėl PET narių nešališkumo iš Pareiškėjo pusės buvo siekiama padaryti tą patį, ką prieš tai buvo siekiama padaryti VRAT – išmesti visus narius, kad nebūtų kam svarstyti klausimo ir priimti sprendimą. Pažymėjo, kad iki Pareiškėjo skundo apie tai, kad UAB „Vilniaus architektūros studija“ dalyvavo konkurse nežinojo, be to, ten buvo ne konkursas, o kainos užklausa. Pažymėjo, kad jis dirba kaip projektuotojas, o ne kaip vadovas.

Kartu su Atsakovais paaiškinimus teikęs Tauras Paulauskas paaiškino, kad:

9. Paaiškino, kad nuo Sprendimo dėl Pareiškėjo profesinės etikos nusišalino dėl kelių priežasčių. Visų pirma, dėl to, kad tuo metu buvo RAT nariu ir nusišalino nuo Pareiškėjo atstovaujamos įmonės projektų svarstymo, nes asmeniškai dalyvavo Projekto konkurse, kurį laimėjo, bet kuris vėliau buvo anuliuotas. Paaiškino, kad VRAT priėmus sprendimą svarstyti Pareiškėjo atstovaujamos įmonės projektus, Pareiškėjas išplatino raštą, kuriame šmeižė daugumą VRAT narių, o šiame sąraše buvo ir T. Paulauskas. To pasekoje T. Paulauskas paprašė Pareiškėjo jo atsiprašyti, todėl Pareiškėjas jo atsiprašė. Kadangi jau buvo kilusi įtampa, T. Paulauskas nusprendė nedalyvauti VRAT ir nekelti papildomų įtampų. Todėl nusišalino ir nuo Pareiškėjo profesinės etikos svarstymo PET, siekdamas išvengti bet kokių abejonių dėl PET Sprendimo nešališkumo.
10. Dėl UAB „Jungtinės architektų dirbtuvės“ likvidavimo paaiškino, kad ši bendrovė susikūrė kaip miesto statybos projektavimo institutas, kuris turėjo tam tikrą turtą, o atėjus nepriklausomybei institutą išdalino į aštuonias įmones, pasidalino turtą, o visi architektai susibūrė į vieną įmonę, kuri iš valstybės privatizavo nekilnojamąjį turtą. Be to, įmonę jungė ne tik turtas, bet ir įmonių atestacija. Ilgainiui pastarąją panaikino ir nuo tada minėta įmonė pradėjo silpnėti, o mažos įmonės buvę jo sudėtyje pradėjo plėstis ir nutraukdavo ryšius su šia įmone. UAB „Unitectus“ buvo paskutiniai, kurie 2010 m. nutraukė ryšius su UAB „Jungtinės architektų dirbtuvės“. Nuo 2010 m. bendrovė buvo vegetacinėje būklėje, patalpas pardavinėjo viešojoje rinkoje, tačiau kadangi turėjo tik dalį pastato, niekas jo nepirko, kol galiausiai patalpos buvo parduotos ir dėl to bendrovė buvo likviduota. Pažymėjo, kad UAB „Jungtinės architektų dirbtuvės“ nei karto nėra išmokėję dividendų, išskyrus nekilnojamojo turto pardavimo atvejus.

III. Aktualios profesinės etikos nuostatos

Pareiškėjas nurodė, jog Atsakovai galimai pažeidė Etikos kodekso 2 principo („Įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.3 taikymo atvejį bei 4 principo („Įsipareigojimai profesijai“) 4.1 bei 4.11 taikymo atvejus, t. y.:

2.3 Architektūros paslaugų teikėjai visuomet stengiasi vengti su jų profesiniais įsipareigojimais nesuderinamų situacijų arba situacijų, kurios galėtų paskleisti abejonių dėl jų nepriklausomumo, nešališkumo ar sąžiningumo. (Nuoroda: SIM direktyvos (2006/123/EC) straipsnis 25(2)⁷).

4.1 Visi architektūros paslaugų teikėjai plėtoja savo profesinę veiklą, išlikdami nepriklausomi, nešališki, dori, garbingi, sąžiningi, užtikrindami savo veiklos konfidencialumą ir vientisumą.

4.11 Architektūros paslaugų teikėjas nekritikuoja kito architekto darbo piktavališkai arba nesąžiningai ir nesistengia jo diskredituoti.

Atsižvelgiant į galimai padarytų profesinės etikos pažeidimų laiką, nagrinėjamu atveju bus taikoma Etikos kodekso redakcija, galiojusi nuo 2016-04-22.

IV. Sprendimui reikšmingos aplinkybės

PET išnagrinėjo Skundą, išklausė Atsakovų ir Pareiškėjo paaiškinimus ir priimdama sprendimą rėmėsi šiomis aplinkybėmis:

a. Atestuoti architektai, būdami PET nariais, nesiverčia nei atestuoto architekto profesine veikla nei architekto profesine veikla nei kita tiesiogiai su šia veikla susijusia savo pobūdžiu veikla (parengtos projektinės dokumentacijos viešinimas, pristatymas, architektūros ekspertinio vertinimo atlikimas ir kita).

b. Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo 4 str. „architekto veikla“ numato, kad architektai gali rengti šio įstatymo 8 str. 1 d. nurodytus dokumentus vadovaujant atestuotam architektui; projektuoti viešąsias erdves, kraštovaizdį ir urbanistines struktūras; projektuoti želdynus; projektuoti interjerą; kurti architektūros elementų ir objektų dizainą; vykdyti architektūros mokslinę ir (arba) pedagoginę veiklą; atlikti architektūros ekspertinį vertinimą; vykdyti kitą įstatymuose numatytą veiklą. Pagal Architektūros įstatymo 8 str. 1 d. atestuoti architektai, be šio įstatymo 4 str. nurodytos veiklos, turi teisę vykdyti šią veiklą: Statybos įstatyme nustatytais atvejais rengti statinio projektus, vadovauti statinio statybos techninės veiklos pagrindinėms sritims (eiti statinio statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovo pareigas); Teritorijų planavimo įstatyme nustatytais atvejais rengti teritorijų planavimo dokumentus, vadovauti teritorijų planavimo dokumentų rengimui; Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme nustatytais atvejais vykdyti su nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga susijusią veiklą: rengti tvarkybos darbų projektus ir vadovauti tvarkybos darbų projektavimui, eiti nekilnojamojo kultūros paveldo statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovo pareigas, rengti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentus, vadovauti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimui; Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme nustatytais atvejais rengti saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ir vadovauti saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimui.

c. PET nariai PET veikloje dalyvauja savanoriškai ir neatlygintinai. PET nariai yra renkami Rūmų narių susirinkime Rūmų statute numatyta tvarka.

d. Skundas pateiktas dėl Atsakovų elgesio jiems vykdant tik PET narių funkcijas, t. y. dalyvaujant PET veikloje ir priimant PET Sprendimą.

V. Sprendimo argumentai

Dėl Etikos kodekso 2.3 ir 4.1 taikymo atvejų

Pareiškėjas Skundu prašė ištirti ir įvertinti Atsakovų veiksmų vykdant PET nario funkcijas atitikimą Etikos kodekso 2.3 ir 4.1 taikymo atvejams. PET atkreipia dėmesį į Etikos kodekso 2.3 ir 4.1 taikymo atvejų esmę, kuri siejama būtent su profesiniais įsipareigojimais ir profesinės veiklos vykdymu. Tiek architekto tiek atestuoto architekto profesinė veikla yra apibūdinta Architektūros įstatymo 4 str. ir 8 str. 1 d. (*žr. šio sprendimo 4 d. punktą a*), ji taip pat grindžiama Architektūros įstatymo 3 str. 1 d. nustatytais principais ir atliekama laikantis viešojo intereso (Architektūros įstatymo 3 str. 2 d.).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymo 10 str., PET yra Rūmų organas, kuris nagrinėja Rūmų narių drausmės bylas dėl Etikos kodekso pažeidimų. Taigi, iš esmės PET, kaip Rūmų organas, vykdo Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymo 3 str. 1 d. 3 p. numatytą profesinės etikos taisyklių laikymosi priežiūros funkciją. Tačiau PET nariai, vykdydami PET nario veiklą, nevykdo nei architekto nei

atestuoto architekto veiklos nei atlieka su jomis savo esme susijusias funkcijas (neprojektuoja, neatlieka architektūros ekspertinio vertinimo, nesiekia projekto patvirtinimo ir kita).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, PET sprendė, kad Atsakovų veiksmai vykdant PET nario veiklą negali būti vertinami pagal Etikos kodekso 2.3 ir 4.1 taikymo atvejus.

Dėl Etikos kodekso 4.11 taikymo atvejo

Pareiškėjas Skundu prašė ištirti ir įvertinti Atsakovų veiksmų vykdant PET nario funkcijas atitikimą Etikos kodekso 4.11 taikymo atvejui.

Vadovaujantis PET veiklos nuostatais, patvirtintų Rūmų tarybos 2019-09-03 sprendimu Nr. T19/09-03 (toliau – **PET nuostatai**), 50 p., baigusi pateikto skundo, pranešimo ar prašymo nagrinėjimą, PET priima sprendimą pripažinti arba nepripažinti Etikos kodekso pažeidimą. Pagal PET nuostatus (redakcija, galiojanti šiuo metu ir 2018-12-19 redakcija, galiojusi Sprendimo priėmimo metu) 52 p., PET sprendime, be kitos informacijos, nurodomos PET nustatytos aplinkybės ir jų vertinimai. Ginčo dėl Sprendime nurodytų aplinkybių atitikimo tikrovei nėra, be to, Sprendime, kaip to reikalavo PET nuostatai, nurodyta, kaip PET atitinkamas aplinkybes vertino. Todėl iš esmės nepateisinama būtų PET atliktą atitinkamų aplinkybių vertinimą, iš esmės PET sprendimo motyvus, laikyti esant kritika, ypač piktavališka, kaip tai numato Etikos kodekso 4.11 taikymo atvejis ar pastangomis diskredituoti.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, PET sprendė, kad Atsakovai nepažeidė Etikos kodekso 4.11 taikymo atvejo.

VI. Profesinės etikos tarybos sprendimas

PET, vadovaudamasi PET nuostatų 50 p., Etikos kodekso nuostatomis ir svarstymo metu nustatytų aukščiau nurodytų aplinkybių visuma bei pateiktais dokumentais ir paaiškinimais, nusprendė, kad architektai Tumas Mazūras, Artūras Asauskas ir Gintautas Pamerneckis **nepažeidė** Etikos kodekso 2 principo („Įsipareigojimai visuomenės labui“) 2.3 bei 4 principo („Įsipareigojimai profesijai“) 4.1 bei 4.11 taikymo atvejų (vienbalsiai).

Posėdžio pirmininkas

Darius Juškevičius

Posėdžio sekretorė

Monika Kuodė

Sprendimo projektą rengė Monika Kuodė.

Sprendimas surašytas 2020-12-23